

Управління освіти, науки та молоді
Волинської обласної державної адміністрації
Луцький педагогічний коледж
Заочне відділення
та Рада молодих науковців коледжу

Вектор пошуку в сучасному освітньому просторі

**ЗБІРНИК
МАТЕРІАЛІВ**
VIII Всеукраїнської
інтернет-конференції

м. Луцьк
4 квітня 2020 р.

Управління освіти, науки та молоді
Волинської обласної державної адміністрації
Луцький педагогічний коледж
Заочне відділення у партнерстві з Радою молодих науковців

Вектор пошуку в сучасному освітньому просторі

**Збірник матеріалів
VIII Всеукраїнської науково-
практичної Інтернет-конференції**

4 квітня 2020 року

м. Луцьк

УДК 37.018+378

В – 26

Вектор пошуку в сучасному освітньому просторі: збірн. матеріалів VIII Всеукраїнськ. науково-практичн. Інтернет-конференц. (Луцьк, 4 квітня 2020 р.). Луцьк: Волиньполіграф, 2020. 449 с.

У презентаційних матеріалах та наукових тезах розглядаються результати теоретичних досліджень і експериментальної роботи з питань педагогіки, психології, філософії освіти, дидактики середньої та вищої школи, професійної освіти, фізичного виховання, оздоровчо-рекреаційної освіти, удосконалення майстерності педагога, освітньої практики в Новій українській школі.

Матеріали конференції адресовано студентам, аспірантам, фахівцям закладів дошкільної, загальної середньої, вищої, професійної освіти, тренерам ДЮСШ.

Друкується за рішенням Вченої ради Луцького педагогічного коледжу (протокол № 8 від 22.04.2020)

Рецензент: доктор філософських наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних наук Херсонської державної морської академії ***А. М. Лещенко***

Редакційна рада:

Наталія Денисенко – заслужений учитель України, доцент, кандидат педагогічних наук (*голова Редакційної ради*);

Сергій Марчук – кандидат педагогічних наук, викладач-методист (*заступник голови Редакційної ради*);

Надія Найт – методист заочного відділення, магістр філології (*секретар Редакційної ради*)

Автори статей несуть персональну відповідальність за зміст та достовірність поданої інформації

© Луцький педагогічний коледж, 2020 рік

Т. Й. Жалко	ХМАРО ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	274
Б. Є. Жорняк С. М. Ткачук	ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	278
В. В. Кавара	РОЗВИТОК КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	282
І. Л. Ковальчук	ТВОРЧИСТЬ МИКОЛИ БЕРДЯЄВА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОСТІ.....	285
М. А. Козігора	ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ УЧБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РІЗНИХ ВІКОВИХ ЕТАПАХ...	290
В. О. Корнелюк	ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ ОСВІТИ У ЗМІШАНОМУ НАВЧАННІ.....	294
І. Г. Костів	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	298
Л. А. Куденчук	ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	302
А. М. Луцюк	ПРОФЕСІЙНА ОБДАРОВАНІСТЬ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	305
Л. І. Магдисюк Л. І. Ковальчук	КОМП'ЮТЕРНА ЗАЛЕЖНІСТЬ У ДОШКІЛЬНИКІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	308
Л. І. Магдисюк Н. О. Луців-Шумська	АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК МЕТОД ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ДИТИНІ ТА СІМ'Ї.....	312
С. С. Марчук	ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ЛИЦАРІВ.....	316
О. В. Мельничук Н. П. Ярошук	ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ЛУЦЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ.....	320
Н. С. Пушкар	КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПОЧАТКОВА ОСВІТА.....	323
Л. А. Руденко А. В. Литвин	ДІАЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА.....	328
О. В. Смалько С. В. Савчук	ІНДИВІДУАЛЬНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ПЕДАГОГІКА».....	331
Т. І. Суворова М. С. Мороз	ОЗДОРОВЧИЙ БІГ – ДІЄВИЙ ЗАСІБ ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	335
А. С. Фарина	ВІРТУАЛЬНІ СЕРВІСИ ДЛЯ ЗАЦІКАВЛЕННЯ	

ДІАЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА

Л. А. Руденко

*доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник,
професор кафедри практичної психології та педагогіки
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*

А. В. Литвин

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри практичної психології та педагогіки
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*

Актуальність теми. Професійна діяльність практичних психологів реалізується під час міжособистісної взаємодії з людьми в умовах різноманітних, часто емоційно напружених і суспільно нестабільних ситуацій. Квінтесенцією цього процесу є професійний діалог.

У психологічній науці діалог розглядається як універсальна складова спілкування протягом усього життя людини, що ґрунтується на апріорному внутрішньому сприйнятті учасників комунікативної взаємодії як цінностей самих по собі та передбачає зорієнтованість на індивідуальну неповторність кожного суб'єкта. На думку І. Зимньої, діалогічне спілкування дає можливість реального взаємопізнання, взаємопроникнення у світ партнера, особистісного взаємозбагачення. Його емоційне тло актуалізує прагнення самовдосконалення [2, с. 109]. Саме під час діалогічного спілкування відбуваються критичне засвоєння духовних цінностей, вплив набутого власного життєвого досвіду на формування позитивного соціального середовища [1, с. 40]. Отже, специфіка діалогічного спілкування полягає в організації спільних дій суб'єктів та встановленню їхньої духовної єдності.

Успішне виконання практичними психологами професійних функцій значною мірою залежить від їхньої здатності бути чуйними, уважними, виявляти щире бажання допомогти клієнтам вирішити проблеми. Ці професійно важливі якості найбільше виявляються в діалогічній культурі практичного психолога, яка передбачає високий рівень комунікабельності, тактовності й терпеливості, а також здатність до рефлексії та емпатії.

Вважаємо, що діалогічна культура практичного психолога є важливою складовою його фахової компетентності, яка забезпечується готовністю до позитивного, ефективного міжособистісного спілкування на основі узгодження особистісних цінностей з вимогами професійної діяльності [3, с. 289].

Зважаючи на викладене, майбутнім практичним психологам потрібно усвідомити сутність комунікативних функцій слова, фрази в діалозі, інтонації, що сприятиме формуванню в них основ активного слухання, вміння чути та відчувати партнера через його комунікативні дії, відповідати, зважаючи кожен репліку, емоційно адекватно реагувати під час діалогу.

Діалогічне спілкування називають гуманістичним, тому що воно сприяє досягненню взаєморозуміння, саморозкриттю суб'єктів у комунікативній взаємодії, створює умови для взаємного особистісного зростання. Науковці виокремлюють такі особливості діалогічного спілкування: настанова щодо взаємної довіри, відповідальність і доброзичливість; паритетність позицій суб'єктів комунікативної взаємодії, під час якої здійснюється взаємний вплив, формується здатність до емпатії; відсутність оцінок, повне прийняття клієнта таким, яким він є, повага і довіра до нього; формування в об'єктів впливу подібних настанов в аналогічних ситуаціях; характерне емоційне забарвлення спілкування, щирість і природність вияву емоцій, настанова на взаємопроникнення у внутрішній світ один одного; здатність учасників спілкування бачити, розуміти й активно використовувати широкий спектр комунікативних засобів, зокрема невербальних [4].

Методологічне підґрунтя діалогічного спілкування становлять принципи суб'єкт-суб'єктного і суб'єкт-об'єктного підходів, відповідно до яких комунікативна взаємодія може розвиватися на різних рівнях: внутрішньому, який охоплює особистісно-сміслові утворення, і зовнішньому, що відображає поведінкові аспекти спілкування. Справжня діалогічна культура передбачає використання комплексу комунікативних

засобів, спрямованих не лише на розвиток продуктивних, особистісних сторін спілкування, але й на його репродуктивних операційних складових.

Професійна взаємодія між практичним психологом і клієнтом відбувається на суб'єкт-суб'єктному рівні. Опанування діалогічних форм спілкування, пов'язаних із «міжсуб'єктним» розумінням детермінації психічного і паритетністю учасників комунікативного процесу, емоційною відкритістю і довірою, прийняттям іншої людини як цінності, значною мірою впливають на процес професійної адаптації майбутніх практичних психологів [3, с. 300]. У контексті завдань їхнього професійного виховання зазначимо, що в умовах діалогічних стосунків фахівцю потрібно мати чітку позицію, що опирається на фахову компетентність і професійні обов'язки, вміти викликати довіру до себе, бути коректним, толерантним і водночас принциповим.

Розвиток діалогічної культури практичних психологів у процесі їхньої професійної підготовки в закладах вищої освіти забезпечить належний рівень їхньої фахової компетентності відповідно до сучасних вимог суспільства.

Література

1. Бурдейна Л. Діалогічне спілкування як необхідна умова формування моральної культури студентської молоді. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2004. № 1. С. 38–46.
2. Зимняя И. А. Ключевые компетенции как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании. Авторская версия. Москва: Исслед. центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. 140 с.
3. Руденко Л. Фахове спілкування в контексті виховання особистості професіонала. *Wartości drogą ku wzrastaniu* : pracazbiorowa / pod redakcją ks. prof. drhab. Jana Zimnego dra Romana Krola. Stalowa Wola ; Kijow ; Ružomberok : Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie, 2012. S. 288–302.
4. Петровская Л. А., Спиваковская А. С. Воспитание как общение – диалог. *Вопросы психологии*. 1983. № 2. С. 85–89.